

tíðindablaðið

sosialurin

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Útgevri: p/f sosialurin

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagný Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

Ringar avleiðingar av borgarliga politikkinum

oddagrein

»Tað skal gerast lættari at liva í Danmark«. Hesi orðini eigur danski forsætisráðharrin, Poul Schlüter. Hetta var boðskapurin til donsku tjóðina frá tí konservativa oddamanninum, tá tann borgarliga stjórnin tók við seinasta heyst.

MEN danir fingur tað ikki lættari. Tvørturímóti. Tað er blivið nógv tyngri og strævnari at liva hjá tí vanligu fólkinum. Tað hava tær mongu mótmælisgongurnar og fundirnir sligið fast. Dagpeningareglurnar eru broyttar til tað verri. Tað kostar fleiri ferðir so nógv at hava børn á dagstovni í summum kommunum. Viðurskiptini hjá pensionistunum eru versnað. Og tann ringasta avleiðingin av búskaparpolitikkinum hjá borgarligu stjórnini er stóðugt vaksandi arbeiðsloysi. Heldur ikki eru útlit fyri at tað minskar.

HESAR trupulleikarnar hefur føroyska samfelagið ikki at dragast við í sama mun — enn. Men vit eru væl á veg. Tíverri. Borgarliga landsstýrissamgongan hefur víst sítt sanna andlit — sín sanna politikk — og fleiri tiltøk eru á veg.

PRÍSTALIÐ skal nullstillast. Eingin verulig grundgeving er fyri, hví tað skal nullstillast. Einasta grundgevingin frá figgjaráráðharranum er hon, at seinasta tað varð nullstillað, var tað komið upp á 145 stig. Og tað er tað aftur komið nú!!! Men ta ferðina var prístalið nullstillað, tí tiltakið varð gjørt sum liður í einum taki fyri at fáa gongd á aftur vinnuhjólini. Tað, at prístalið verður nullstillað, ger, at størri príshækkingar skulu til, áðrenn prístalið kvinkast upp eftir.

HARAFTURAT vilja borgarligu landsstýrissflokknir ikki hækka sjálva pristalsviðbótina. Hon er í dag 60 oyru fyri hvørji trý stig. Tað er tað sama, sum tá pristalslógin

varð broytt í 1975. Tá svaraðu 60 oyru til trý prosent av tímalønini, sum tá var 20 kr. Skuldi viðbótin havt sama lutfall í dag, skuldi viðbótin verið kr. 1,50.

HVUSSU nógv henda afturúrsliglingin og tann aktuella nullstillingin merkir í krónum og oyrum er landsstýrið sjálvandi ikki komið við upplýsingum um. Alt tilfar, sum kemur frá landsstýrinum — serliga tí eina landsstýrismanninum, umboði sjálvstýrisflokksins, Torbjørn Poulsen — er ófullgjøgjað. Men undir 1. viðgerð av uppskotinum í lögtinginum varð upplýst, at hvør føroyingur verður kr. 6000 fátækari árliga!!!

REAL-LÖNIN — tað, sum tú hefur eftir til brúk, tá alt annað er farið av — er minkað við umleið fyra prosentum árliga seinastu árin. Hetta ger sjálvandi tað, at tað er verri hjá vanligu fólkinum at fáa enarnar at røkka saman. Oman á alt hetta ætlar landsstýrið so at fremja eina lóg, sum krevur, at tú skal leggja nærum helvtina av keypsprísinum á borðið, tá tú skalt keypa nakað upp á »avbetal-ing« — uppá sáttmála. Líka mikið um tað eru neyðug húsarhaldstól ella marglætistól. Hvønn hetta rakar meinast er óneyðugt at siga.

HETTA er bara tað sísta. Afturat hesum koma allar hinar ónollurnar hjá sitandi borgarliga landsstýri: pensiónshækkingarnar vórðu seinkaðar í eitt ár. Tvey ár hava vit biðað eftir ábótum á forsorgarlógina. (Meðan mong góð uppskot hjá javnaðarflokkinum á sosiala økinum eru feld). Atgerðarloysi hefur rátt í vinnumálum, soleiðis at tað neyðuga talið av nýggjum arbeiðsplássum ikki er útvega (alt meðan javnaðarflokkurin hefur havt mong góð vinnuskapandi uppskot á Tingi). O. s. fr.

TAÐ er ikki blivið lættari at liva undir borgarligari stjórn í Danmark. Men tað er sanniliga heldur ikki blivið lættari at liva hjá stórum parti av føroyingunum, nú vit hava eitt borgarligt landsstýri.

Eitt skrokkamál ella hvat?

Tann, sum hefur fylgt við í føroyskum politikki tey seinastu fáu árin, og serliga tann, sum hefur haft høvi til at verða í almennari debat við sambandshövdingan, núverandi lögmaður Pauli Ellefsen, sá, at hann hevði loysningar upp á alt. Hann fanst at øllum, tí bert hann og sambandsflokkurin var bjargingin. Hvør minnst ikki afturflytan av pristalsrökningini, sum bleiv gjord. Hon gav atkvøður, men tað var nú ikki tað, eg skuldi umrøða hesaferð.

Verandi lögmaður var dugnaligur í veri sinum sum andstöðuleiari. Eg segði var. Eitt serligt dømi um hansara ágrytni var tað sokallaða »skrokkamálið«.

I tí høvdu nakrir fiskimenn úr Vági fingið umbytt eitt gamalt skip við ein nýggjar skrokk, og so vitt eg minnst, endaði hetta málið í rættinum við semju. Hvat hon gekk út upp á, veit sjálvandi almenningurin einki um. Hesin vanlukku skrokkur beliv umbygdur á Skála, men tað gekk so long tíð, áðrenn teir komu til fiskiskap, at tiltakið longu var deydømt, áðrenn tað kom í gongd.

Orsøkin, til at hetta skipið ikki kom til fiskiskap, var tann, at táverandi andstöðuleiari, núverandi lögmaður, gjordi stóra gølu burtur úr skrokkamálinum. Hetta skuldi kosta blóð, og sanniliga fleyt blóðið. Tað vóru teir, sum skrokkin áttu, sum komu at liða undir ágrytni sambandshövdingins. Úrslitið varð, at fyrítøkan í Vági ongur møguleikar fekk.

Uttan iva var ágrytni verandi lögmanns ætlað at

prógvføra, at tann táverandi samgonga hevði gjørt nakað rúðandi galið. Hetta er so ongantið próvført, og við einari semju í rættinum, hefur sjálvandi einki verið í skuldsetingunum.

Alt hetta viðvikjandi Skrokkamálinum, við undantak av nevndu semju, hefur staðið sum framhaldssøga í Dimmalætting, so hetta er øllum tilgongiligt, men ætlanin var at visa á, at táverandi lögmaður sum ábyrgdarmaður landstýrisins hevði gjørt nakað gali. Og greitt, um so hevði verið, hevði tað ikki verið dult, og framhaldið av hesari sak fór ikki at henda aftur.

Men sambært Fiski- og Framburðsflokkini á Løgtingi er nakað hent, sum ber dām av, at vanligar reglur ikki eru fylgdar.

Her verður sambært Framburðsflokkin vist til HJATNAKLETT. Harra lögmaður, er her ein nýggj SKROKKAGØLA við at taka seg upp? Tað ber ikki til hjá Paula Ellefsen at skjóta seg undir, at møguliga hefur starvsfólkið í Tinganesi gjørt ein formellan feil, tí tað gera tey ikki. Tað er lögmaður sum avisir, og í hesum føri er lögmaður ikki vanligur leikmaður, men statsviðurkendur grannskoðari.

Harra lögmaður, Føroya Fólkið hava krav upp á at fáa eina gjølla og greiða frágreiðing hesum viðvikjandi. Eisini teir, sum eiga nevnda skip hava krav upp á, at ikki teir eins og vágbingar verða brúktir í tí ágangandi politiska spælinum.

Frágreiðing lögmanns má verða einum lögmanni verdug, og klárt visa aftur tað, sum flokkur á Tingi

tramfórir hesum máli viðvikjandi. At starvsfólkið í Tinganesi ger skyldur sínar, visir bræv, sum her verður prentað viðvikjandi eftirstøðu, sum skipið SIRIUS hevði.

Tá kommunan 20. mars 1980 á uppboðssolu keypti m/s »Sirius« skuldi kommunan gjalda landskassanum kr. 73.315,21.

Tá kommunan fleiri ferðir er rykt eftir hesum peningi verður við hesum sagt frá, at gjaldstovan nú verður biðin um at mótrokna skuldina.

J. Ellenderson

Ella er tað veruliga so sum figgjaráráðharrin Torbjørn Poulsen hefur rætt viðvikjandi ójavnari viðgerð av bygnum og plássum, og ein landstýrismáður sigur sannleikan.

Vist kann verða til om-anfyrirstandandi krav viðvikjandi SIRIUS sum var ogn kommununar. Vist kann verða til SJURDAR-KLETT, sum var ogn á Tvøroyri. Við hesum skipi er ikki sum við vanligum. Tá eitt skip ella fyrítøka fer fallit, so verður øll skuldin burtur. Hetta er ikki galdandi fyri eigararnar av SJURDAR-KLETTI. Teir vita enn ikki, hvussu nógv teir koma at gjalda fyri, at fyrítøka í valdomi lögmanns kshuldi fáa eitt biligt skip. Fyribils hava fyrrverandi eigararnir gildið 53.000 kr. í part, og har eru ikki allar súður sýftar enn. Hetta ber ikki til, harra lögmaður. Í hesum leiki kann ikki verða hugt at politiskum liti, og slettis ikki sum mangan tikið verður til, at blóð er tjúkkari enn vatn.

Ella er tað soleiðis.

Sverre Midjord

Kosmisk øsing

Sum øllum kunnugt hefur borgarliga landsstýrið ikki framt stórt fleiri brøgd enn at avreiða fiskiríkidømi okkara til útlendingar, m.a. avreitt rætt okkara til rækjufiskiskap við Svalbard, umframt at seta føroyskt met í ferðing, ja líka til Senegals upp á landsins besta (hetta seinasta helst tí, at brævpertoin til Senegals var lögmanni ókend).

Sjálvsamt hefur tí eisini verið at frætt um nakran landsstýrissfund, sum ikki bert hevði »hugna og prátt« á skránni.

Men seinast í Januar hendi miraklið. Føroya Landsstýri varð í skundi kallað saman til fundar. Fundarevnið: Sovjettiski fylgisveinurin Kosmos 1402 kundi detta niður í

Føroyum! Yvirlysing varð í skundi send út, sum mest minti um árliga lýsing Landslæknans áðrenn havhestatiðina, har greitt varð fólki frá, hvussu tey skuldu bera seg at, um tey funnu eitt petti av Kosmos 1402. Rúmdarserfrøðingar okkara, Niels Bentzen og Olaf Olsen vórðu interviewaðir í Utvarpi Føroya. Tíðindi úr Pentagon og CIA fingur stórri og stórri pláss í tíðindasendingum útvarpsins.

Børn, gomul, sálarliga veik og religiøst forstyðri gjordust ræðsluslugin, og tosað varð ikki um stórt annað í hesum januardøgum uppundir dómadag.

Og so upprann sjálvur dómadagur. Utvarpið var so beinasamt at leingja

um senditíðina og hevði alt kvøðið við stuttum millumbilum frásagnir úr Pentagon. Hetta lagnutunga kvøld gjordi Pentagon alt fyri at lata okkum fáa festastu tíðindini um sovjetiska njónsaratylgisveinin. Stórri og stórri dentur varð lagdur á, at talan var um ein NJOSN-ARA-fylgisvein. Og tað vóru ikki bert føroyingar, sum fyrireikaðu seg til dómadag, tað var hin samlaði vesturheimurin.

Men tá tað leið móti midnátt kom antiklimax, tað stóra skuffilið: Einki hendi! Fylgisveininur datt friðarliga niður í Indiska havinum.

Og tað lagnasta av øllum var, at sovjetiskir visindamenn fleiri dagar

Framhald á síðu 22